

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTiques
I SOCIOLOGIA

BELLA
(Barcelo

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

Programa de Demografia

Curs 1988-1989

Professors: A. Blanco

A. Cabré

A. Nicolau

Bellaterra, 1988.

PROGRAMA DE DEMOGRAFIA

=====

1. PRESENTACIÓ

1.1. Camp d'estudi de la Demografia. Relacions amb les ciències biològiques i socials. Estat actual dels estudis de població. Aspectes institucionals.

1.2. Introducció als principals problemes actuals de la població, a nivell mundial, d'Espanya i de Catalunya.

2. INTRODUCCIÓ A L'ANALISI DEMOGRAFICA

2.1. Anàlisi dinàmica i anàlisi estructural: fenòmens demogràfics i poblacions.

2.2. Les fonts de dades demogràfiques. Les estadístiques espanyoles.

2.3. La referència temporal: el Diagrama de Lexis.

2.4. Optiques d'anàlisi: longitudinal, transversal, per duració.

3. LES POBLACIONS

3.1. Dinàmica de les poblacions: el creixement demogràfic i les seves components.

- 3.2. Històric del creixement: la transició demogràfica. Actualitat d'un món escindit i dels seus tòpics: "explosió demogràfica" i "creixement zero".
- 3.3. Estructures de Població.
  - 3.3.1. Elements d'anàlisi de les estructures: les proporcions. Proporcions globals i proporcions específiques. Tipificació: estructura-tipus i comportament-tipus.
  - 3.3.2. Representacions gràfiques d'una estructura: la piràmide d'edats, la relació de masculinitat, el diagrama circular.
  - 3.3.3. Comparació gràfica d'estructures: el diagrama triangular. Tipologies i trajectòries.
  - 3.3.4. Introducció a les poblacions models.
- 3.4. Aplicacions de l'anàlisi estructural.
  - 3.4.1. Aspectes estructurals característics de les poblacions actuals: envelliment, urbanització, terciarització...
  - 3.4.2. Estudis de subpoblacions: població activa, escolar...
  - 3.4.3. Relacions entre estructura i dinàmica: estudi de casos.

4. ELS FENOMENS DEMOGRAFICS

- 4.1. Observació i medició dels fenomens demogràfics.
  - 4.1.1. Tipus de fenomens, segons el seu caràcter (renovable, pur, fatal...).
  - 4.1.2. Mesura dels fenomens: les taxes i les taules.
    - 4.1.1.1. Taxes brutes i específiques. Tipificació.
    - 4.1.1.2. Les taules: intensitat i calendari.
- 4.2. La mortalitat.
  - 4.2.1. La taula de mortalitat. Taula del moment i de generació
  - 4.2.2. Les taules-tipus de mortalitat.
  - 4.2.3. Factors de la mortalitat: sexe i edat, causes de mort, grups socials.
  - 4.2.4. Evolució de la mortalitat: passat i futur.

4.3. Nupcialitat i divorcialitat.

- 4.3.1. Interès metodològic: introducció a la interferència de fenomens. Mètodes d'observació i medicació.
- 4.3.2. Els sistemes matrimonials: mediacions socials en la reproducció humana. Estudis de sistemes.

4.4. La fecunditat.

- 4.4.1. La fecunditat general i legítima. Medicació.
- 4.4.2. Reproducció i reemplaçament.
- 4.4.3. Els determinants de la fecunditat: variables intermèdies i variables explicatives.

4.5. Migracions.

- 4.5.1. Observació dels moviments migratoris i mètodes de mesura.
- 4.5.2. Determinants i efectes de les migracions.

4.6. L'activitat.

- 4.6.1. Conceptes i definicions.
- 4.6.2. Mesura de l'activitat. Taules de vida activa.

5. POLÍTIQUES DE POBLACIÓ

- 5.1. Països desenvolupats: polítiques natalistes i migratòries.
- 5.2. Tercer Món: regulació de la nupcialitat i la fecunditat; polítiques migratòries i de poblament.

MATERIAL ESTADÍSTIC NECESSARI PER A LA REALITZACIÓ DEL CURS "DEMOGRAFIA"

INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA:

Censo de Población de 1970

- Tomo I Resultados Municipales
- Tomo II " Provinciales (50 volúmenes)
- Tomo III " Nacionales

(*) Padrón de Habitantes de 1975

- Tomo I Resultados Provinciales
- Tomo II Total Nacional

(*) Censo de Población de 1981

- Tomo I Resultados Nacionales
- Tomo II " por Comunidades Autónomas
- Tomo III " Provinciales (50 volúmenes)
- Tomo IV " Municipales (2 volúmenes)

(*) Movimiento Natural de la Población Española

- Volumen 1974
- Volúmenes 1975 a 1980: tomos I y II

Anuario Estadístico de España (edición extensa)

- Volúmenes 1975 a 1985

(*) Tablas de mortalidad provinciales, 1969-1972

(*) Tablas de mortalidad españolas, 1975

Encuesta de fecundidad 1985

NACIONES UNIDAS: Demographic Yearbook, anys recents

Els marcats (*) són imprescindibles

BIBLIOGRAFIA BASICA

- BOURGEOIS-PICHAT, J.: La demografía, Ariel, 1978
- CABRE, A.: "Reflexions sobre l'evolució de la població a Catalunya fins l'any 2000" in Catalunya cap a l'any 2000, ed. Blume, 1980
- CABRE, A., PUJADAS, I.: Reconeixement territorial de Catalunya, Vol. VI, VII y XXII
- CEPAL: Conferencia Mundial de la Población, Fondo de Cultura Económica, México, 1975
- GERARD, H., WUNSCH, G.: Demografía, Ed. Pirámide, Madrid, 1975
- HENRY, L.: Análisis y Modelos, Ed. Labor
- LEGUINA, J.: Fundamentos de demografía, Madrid, Siglo XXI, 3ª ed. 1983
- NADAL, Jordi: La población española, (siglos XVI a XX), Barcelona, Ariel, 5ª ed. 1984
- PRESSAT, Roland: El análisis demográfico, Madrid, Fondo de Cultura Económica, ed. revisada, 1983
- Introducción a la demografía, Ariel, 1977
- Demografía estadística, Ariel, 1979
- La Práctica de la Demografía, Fondo de Cultura Económica
- RODRIGUEZ OSUNA, F.: Población y territorio en España, Espasa Calpe, Madrid, 1985
- SÁEZ, A.: Población y actividad económica en España, Siglo XXI
- TAPINOS, G: Elements de démographie, Armand Colin, collection U, 1985
- VANDELLOS, J.A.: Catalunya Poble Decadent, reedició amb pròleg de J. NADAL i annex de J. PASCUAL, Ed. 62, 1985